

American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)

e-ISSN : 2378-703X

Volume-10, Issue-09, pp-158-175

www.ajhssr.com

Research Paper

Open Access

Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao

Bryan S.P. Alejandro¹, Atheena Jane B. Rocaberte², Angel Nicole B. Trinidad³,
Honey Maricar S. Guerrero⁴, Analyn D. Saavedra⁵

^{1,2,3,4}(College of Teacher Education, Western Mindanao State University, Philippines)

⁵(Doctor of Philosophy in Language Teaching, Western Mindanao State University, Philippines)

ABSTRACT: This study aimed to assess the level of grammatical competence in the Filipino language among students at Western Mindanao State University (WMSU), particularly in the areas of morphology, syntax, and proper use of words. It also identified the common grammatical errors committed by the student and examined whether there were significant differences in their grammatical competence. The study employed a quantitative approach using a descriptive-comparative research design. Forty-five second-year students from the College of Criminal Justice Education (CCJE), College of Home Economics (CHE), at College of Engineering (COE), with 15 participants from each college, were selected through purposive sampling. An adopted objective test consisting of 65 items focusing on morphology, syntax, and proper use of words was used for this research instrument. Weighted mean, frequency count, and percentage, and One-Way ANOVA were employed to analyze the data. The results showed that the students demonstrated a very high level of competence in morphology, with mean score of 13.58 or 90.53%, while they demonstrated a high level of competence in syntax, with mean score of 29.24 or 83.54%, and the proper use of words, with mean score of 11.44 or 76.27%. However, specific grammatical errors were identified in each area, particularly in affixation and morphophonemic changes in morphology. Proper sentence arrangement in syntax, and proper use of function words and other words. The One-Way ANOVA also revealed a significant difference in the students' competence across the three areas of grammar, $F(2,42) = 7.875$, $p = .001$. The findings indicate that although the students generally possess a high level of grammatical competence, there are specific skills that still require further practice and development. Therefore, the use of contextualized grammar exercises and interactive instructional materials is recommended, with greater emphasis on the proper use of selection of words in various contexts.

Keywords: grammatical competence, Filipino language, morphology, syntax, proper use of words

ABSTRAK: Layunin ng pag-aaral na ito na tasahin ang antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao (WMSU), Partikular sa mga aspekto ng morpolohiya, sintaksis, at wastong paggamit ng mga salita. Tinukoy rin nito ang mga karaniwang pagkakamaling gramatikal ng mga mag-aaral at sinusuri kung may makabuluhang pagkakaiba sa kanilang kakayahang panggramatika. Gumamit ang pag-aaral ng kwantitatibong pamamaraan na may disenyong descriptive-comparative. Pinili sa pamamagitan ng purposive sampling ang 45 mag-aaral sa ikalawang taon mula sa College of Criminal Justice Education (CCJE), College of Home Economics (CHE), College of Engineering (COE), na may tig-15 kalahok bawat kolehiyo. Gumamit ng inangkop na obhetibong pagsusuri na binuo ng 65 aytem na nakatuon sa morpolohiya, sintaksis, at wastong paggamit ng mga salita. Ginamit ang weighted mean, frequency count at percentage, at One-Way ANOVA sa pagsusuri ng datos. Batay sa resulta, napakataas ang antas ng kakayahan ng mga mag-aaral sa morpolohiya na may mean na 13.58 o 90.53%, habang mataas naman ang kakayahan sa sintaksis na may mean na 29.24 o 83.54% at sa wastong paggamit ng mga salita na may mean na 11.44 o 76.27%. Guayunpaman, natukoy na may tiyak na pagkakamali sa bawat aspekto, partikular sa maglalapi at pagbabagong morpoponemoko sa morpolohiya, wastong ayos ng pangungusap sa sintaksis, at wastong paggamit ng mga kataga at salita. Lumabas din sa One-Way ANOVA na may makabuluhang pagkakaiba sa kakayahan sa tatlong aspekto ng gramatika, $F(2,42) = 7.875$, $p = .001$. Ipinapakita ng mga resulta na bagama't mataas ang pangkalahatang kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral, may mga partikular na kasanayang nangangailangan pa ng higit na pagsasanay at pagliang.

Samakatuwid, inirerekomenda ang paggamit ng mga contextualized grammar exercises at interaktibong kagamitan pampagtuturo na higit na tutuon sa wastong paggamit at pagpili ng mga salita sa iba't ibang konteksto.

Mga Susing Salita: kakayahang panggramatika, Wikang Filipino, morpolohiya, sintaksis, wastong paggamit ng mga salita

I. INTRODUKSYON

Ang wika ay masistemang balangkas ng mga sinasalitang tunog na inaayos at pinipili sa paraang arbitraryo upang magamit sa komunikasyon ng mga taong kabilang sa isang kultura (Gleason, N.D.). Sa pamamagitan ng instrumento ng wika, nagiging possible para sa isang tao na maipahayag ng malinaw ang kanyang mga ideya, saloobin, at kaalaman. Dahil dito, nagsisilbi itong mahalagang pundasyon sa pag-unlad ng isang indibidwal, lalo na sa larangan ng akademya. Sa katunayan, ang kakayahang manipulahin ang wika ng tama ay mahalagang kasanayan upang maging epektibo ang komunikasyon sa iba't ibang konteksto. Gayunpaman, sa kabila ng pagiging batayang asignatura, ang Wikang Filipino ay patuloy na kinakaharap ang suliranin ng modernisasyon at pagbabago ng panahon. Binigyang-diin nina Dicang at Molina (2023) na sa kasalukuyan, ang wikang Filipino ay isa sa mga wikang nahihirapang gamitin sa pakikipagtalastasan. Ayon sa kanila, ang kahirapang ito ay nag-uugat sa masalimuot na transisyon ng wika mula sa tradisyonal patungo sa digital na diskurso, kung saan ang tamang istruktura ay madalas naisasantabi.

Kaugnay ng mga hamong nabanggit sa paggamit ng wika, ang gramatika ang nagsisilbing pinaka pundasyon upang mapanatili ang kalinawan ng anumang pahayag. Sa larangan ng lingguwistika, ang gramatika ay itinuturing na pundasyong batayan ng mahusay na paggamit ng wika. Ito ay binubuo ng hanay ng mga tuntuning pang-istruktura na sumasaklaw sa mga sugnay, pangungusap, pagbubuo ng salita, at wastong paggamit ng mga ito sa iba't ibang konteksto ng komunikasyon. Mahalaga ang gramatika sa pagbibigay-kahulugan, pagbuo ng ideya, at pagpapahayag ng damdamin maging pasalita man o pasulat. Gayunpaman, sa kabila ng kahalagahang ito, nananatiling hamon sa maraming mag-aaral at guro ang wastong paggamit ng mga salita at tamang pagbuo ng pangungusap sa wikang Filipino. Sa kasalukuyan, napakahalagang pagtuunan ng pansin ang wastong gamit ng balarila o mga patakarang gramatikal bilang batayan ng intelektwalisasyon. Ayon kay Wornyo (2016), ang pagtuturo ng gramatika ay isang pundamental na aspeto ng pagkatuto ng wika sapagkat ito ang nagbibigay-hugis sa kakayahang makipag komunikasyon ng malinaw at epektibo. Binanggit din nina Uibu at Liiver (2015) sa kanilang pag-aaral na "Students' Grammar Mistakes and Effective Teaching Strategies" na kinakailangang suriin ang mga pagkakamali ng mga mag-aaral sa paggamit ng wika upang makapagdisenyo ng mga estratehiyang magpapabuti sa kanilang kasanayan. Ayon sa kanila, ang pagtuturo ng gramatika ay dapat nakabatay sa aktuwal na karanasan at pangangailangan ng mga mag-aaral, at hindi lamang nakakulong sa teoretikal na aspeto ng wika, upang matiyak ang praktikal na aplikasyon nito sa iba't ibang diskurso.

Sa gitna ng mga hamong ito sa akademikong kompetensya, mahalagang masuri ang kasalukuyang kalagayan ng mga mag-aaral sa lokal na antas, partikular na sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao (*Western Mindanao State University*). Bilang isang institusyong kinikilala sa paghubog ng mga de-kalidad na propesyonal sa rehiyon, ang antas ng Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral nito ay nagsisilbing mahalagang indikasyon ng kanilang kahandaan sa mas mataas na diskurso.

Bagaman ang pag-aaral ni Aniceto (2022) sa Alfonsolista, Ifugao ay nagbigay ng mahahalagang perspektiba tungkol sa kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral sa Hilagang Luzon, nananatili ang isang malaking puwang pagdating sa lokal na konteksto ng Mindanao, partikular na sa isang multilinggwal na lungsod gaya ng Zamboanga. Ayon kay Anudin (2018), malawak ang paggamit ng Chavacano, Cebuano-Bisaya, Tausug, Sama, Yakan, Tagalog, Subanen, at Hiligaynon sa lungsod na ito. Dahil dito, nagkakaroon ng kakaibang hamon sa pormal na paggamit ng Filipino. Ang ganitong linggwistikong kapaligiran ay lumilikha ng isang masalimuot na sitwasyon sa pag-aaral ng wika na higit na naiiba kumpara sa mga komunidad sa Cordillera na may magkakaibang set ng mga katutubong wika. Bukod sa pagkakaiba ng heograpikal, ang pag-aaral ni Aniceto ay nakatuon sa antas ng sekondarya, kung kaya't may pagkukulang sa datos hinggil sa antas ng kolehiyo kung saan inaasahan ang mas mataas na antas ng intelektwalisasyon ng wika para sa akademikong diskurso. Dahil sa puwang na ito, ang pangunahing layunin ng pananaliksik na ito ay tasahin ang tunay na antas ng Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao upang matukoy ang kanilang mga partikular na kalakasan at kahinaan sa morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng mga salita.

Ang pangunahing layunin ng pananaliksik na ito ay tasahin ang antas ng Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao upang matukoy ang kanilang kahusayan sa mga pundamental na aspeto ng wika gaya ng morpolohiya, sintaks, at wastong gamit ng mga salita sa loob ng isang akademikong konteksto. Sa pamamagitan ng pagsusuring ito, inaasahang makapagbibigay ang

pag-aaral ng malinaw na datos na magsisilbing batayan sa pag-unawa sa mga kalakasan at kahinaan ng mga mag-aaral sa paggamit ng pambansang wika sa antas ng kolehiyo.

II. PAGLALAHAD NG SULIRANIN

Ang Pangunahing layunin ng pag-aaral na ito ay tayahin ang kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao. Partikular nitong hinahangad na sagutin ang sumusunod na katanungan:

1. Ano ang antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao batay sa sumusunod na aspekto:
 - 1.1. morpolohiya
 - 1.2. sintaks
 - 1.3. wastong paggamit ng mga salita
2. Ano ang mga karaniwang pagkakamaling gramatikal sa morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng mga salita ng mga mag-aaral sa Kolehiyo?
3. May makabuluhang pagkakaiba ba sa antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral kapag sila ay pinangkat ayon sa kolehiyo batay sa sumusunod na aspekto:
 - 3.1. morpolohiya
 - 3.2. sintaksis
 - 3.3. wastong paggamit ng mga salita

III. KAUGNAY NA LITERATURA AT MGA PAG-AARAL

1. Kakayahang Panggramatika

Ang gramatika ay tumutukoy sa wastong paggamit ng mga bahagi ng pananalita, mga lipon ng mga salita, pahayag, at pangungusap. Ayon sa pag-aaral nina Lima et al. (2023), ang wikang Filipino ay mahalaga sa pagkakakilanlan ng mga Pilipino, at ang pagiging bihasa rito ay nakatutulong sa pagpapalawak ng komunikasyon. Ang gramatikang Filipino ay nagtatakda ng mga tuntunin sa wastong paggamit ng wika sa pagsulat at pagsasalita, kabilang ang anyo ng mga salita, kayarian ng pangungusap, at ugnayan ng mga bahagi ng pananalita.

Bagaman natuklasan ni Aniceto (2025) na nasa antas na 'Beginning' pa lamang ang kasanayan sa wastong gamit ng salita at teknikal na aspekto ng mga mag-aaral sa Grade 7, ang kasalukuyang pananaliksik ay kumukuha ng direksyon upang suriin kung ang mga kahinaang ito ay nananatili sa antas tersyarya. Kaugnay nito, pinatunayan nina Luciano et al. (2025) na ang mga mag-aaral sa antas kolehiyo ay nagtataglay na ng "Mahusay" na antas ng kakayahang panggramatika, bagaman may mga partikular na aspekto pang dapat paunlarin. Gayunpaman, sa pag-aaral nina Cuyos et al. (2024) sa mga mag-aaral sa tersyarya, natuklasan na laganap pa rin ang mga pagkakamali sa paggamit ng pandiwa, pang-ukol, at sintaks, na nagpapababa sa pangkalahatang lingguwistikong kompetensya. Bilang tugon sa mga ganitong pangangailangan, binigyang-diin nina Agni et al. (2025) na ang paggamit ng mga estratehikong gawain o *structured activities* ay mahalaga upang sistematikong mapataas ang antas ng kasanayan sa gramatika at pagbabaybay.

Pinagtibay rin nina Bugaoan et al. (2024) na ang malalim na pag-unawa sa gramatika ay kritikal na pundasyon para sa mga susunod na guro ng wika. Sa kanilang pagsusuri sa mga mag-aaral ng BSFIL, natuklasan na bagaman sapat ang kaalaman ng mga ito, kinakailangan pa ring paigtingin ang kanilang kasanayan sa aktwal na paglalapat ng mga tuntunin sa iba't ibang diskurso. Binanggit nina Andalahao et al. (2025) na suriin ang ugnayan ng kakayahang panggramatika sa kasanayan sa pagsulat sa Filipino. Gamit ang deskriptibong-korelasyonal na metodo sa 150 mag-aaral sa Bulacan, natuklasan na ang mataas na antas ng gramatika ay may positibo at makabuluhang impluwensya sa kahusayan sa pagsulat.

Dagdag pa rito, inilayon nina Cabingan et al. (2021) na matukoy ang kakayahan sa paggamit ng mga bahagi ng pananalita ng 222 mag-aaral sa Batangas State University. Bagaman mataas ang antas nila sa paggamit ng panghalip at pangatnig, natuklasan na nangangailangan pa sila ng pagsasanay sa paggamit ng pandiwa at pang-ukol. Pinagtibay nito ang pangangailangan ng kasalukuyang pag-aaral na suriin ang mga teknikal na kahinaan sa gramatika ng mga mag-aaral sa tersyarya upang mapaunlad ang kanilang kasanayang pangwika.

Pinagtibay nito ang kasalukuyang pananaliksik na ang gramatika ay pundasyon ng malinaw na pagpapahayag, na sumusuporta sa pagsusuri ng kompetensya sa antas tersyarya. Sa halip na pagbuo ng interbensiyong modyul, nakapokus ang kasalukuyang pag-aaral sa pagtataya ng kasalukuyang estado ng gramatikal na kompetensya ng mga mag-aaral sa WMSU. Ang layuning ito ay naglalayong masuri ang kanilang tunay na kasanayang pangwika sa akademikong konteksto.

2. Karaniwang Pagkakamaling Gramatikal

Ang kakayahan sa mabisang komunikasyon ay nakadepende sa husay ng paggamit ng wika, subalit ayon kina Ahsan et al. (2020), hindi ito madaling makamit. Natuklasan nila na ang mga mag-aaral ay madalas malito sa teknikal na aspeto ng wika gaya ng *subject-verb agreement*, tamang anyo ng mga pandiwa, at mga pananda. Ang mga hamong ito ay pinagtibay ni Araneta (2017), na nagsabing ang mismong pundasyon sa pagkilala ng mga bahagi ng pananalita ay nagtataglay pa rin ng mga kahinaan, na nagreresulta sa kalituhan sa wastong paggamit ng mga salita bilang pangunahing hadlang sa maayos at lohikal na pagbuo ng pahayag. Ayon pa kay Cagurangan (2018), bagaman bihasa ang mga mag-aaral sa mga batayang salita, talamak pa rin ang kamalian sa mas kumplikadong aspeto ng gramatika na nagpapatunay na kailangan pa ng mas malalim na pagsasanay sa akademikong antas.

Pagdating sa aspeto ng morpolohiya at mekaniks ng pagsulat, inilahad ni Sumalinog (2018) na ang mga suliranin sa balarila ay hindi pa lubos na nalulunasan sa kabila ng paulit-ulit na pagtuturo nito, partikular na ang kahirapan sa pagbabaybay at wastong paggamit ng mga pang-ukol. Pinagtibay ito ng pag-aaral nina Alodos at Tomas (2024), kung saan natukoy na hindi pa ganap ang kasanayang panggramatika ng mga mag-aaral sa antas-tersyarya dahil sa mga talamak na kamalian sa mekaniks, pagbabaybay, at wastong gamit ng mga salita gaya ng *ng/nang* at *din/rin*.

Kaugnay nito, binigyang-diin ni Aniceto (2025) na ang mga pagkakamaling ito ay madalas na nag-uugat sa kakulangan ng malalim na pagkaunawa sa mismong estruktura ng wika. Sa katunayan, sa pag-aaral nina Embornas et al. (2024), natukoy na "Developing" pa lamang ang kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral, kung saan pinakamababa ang kasanayan sa wastong gamit ng salita (53.33%) at pagbabaybay; bagaman may mataas na exposure sa visual media, ang mga teknikal na "errors" sa morpolohiya at sintaks ay nananatiling malaking hamon.

Sa pagsusuri naman sa estruktura ng mga pahayag, binigyang-diin ni Sumalinog (2018) ang hamon sa pagbuo ng mga pangungusap sa tinig na aktibo at balintiyak. Dagdag pa ni Tubera (2024), natuklasan sa pananaliksik ang apat na pangunahing kategorya ng mga pagkakamali: ang pagkukulang (*omission*), maling pagbubuo (*misformation*), maling paglalagay (*misordering*), at pagdaragdag (*addition*), na bahagi ng transisyon sa pagkatuto na nangangailangan ng mga estratehikong interbensyon. Ang resulta ng pagsusuring ito ay nagpapatunay na ang sistematikong pag-unawa sa mga pagkakamali ay krusyal upang makabuo ng mga mabisang kagamitang pampagtuturo na tutugon sa mga espesipikong kahirapan ng mga mag-aaral sa gramatika.

Sa kabuuan, ipinapakita ng mga naunang pag-aaral na bagaman nasa antas-kolehiyo na, nananatiling hamon ang teknikal na aspeto ng wika, partikular sa estruktura at mekaniks, na siyang nagiging batayan ng kasalukuyang pagsusuri sa mga mag-aaral. Dahil sa mga nabanggit na hamon, layunin ng pananaliksik na ito na suriin ang kasalukuyang kasanayan sa balarila ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao (WMSU) upang mabatid kung umiiral pa rin ang mga pagkakamaling natukoy sa mga naunang literatura at makabuo ng mga epektibong estratehiya sa pagtuturo na tutugon sa mga teknikal na kahinaan sa rehiyon.

3. Makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kakayahan

Ang gramatika ay isang mahalagang bahagi ng pag-aaral ng wika sapagkat ito ang nagtatakda ng mga tuntunin sa wastong paggamit ng mga salita at sa pagbuo ng makabuluhang pangungusap. Sa larangan ng linggwistika, ang kakayahang gramatikal ng mga mag-aaral ay mahalagang salik sa malinaw at epektibong komunikasyon. Ayon sa pag-aaral nina Garil, Abbas, at Limen (2024), na "*Analyzing the Demographic-based Grammatical Competence and Its Relationship to Academic Performance in Higher Education Setting*", lumabas na ang antas ng kakayahang gramatikal ng mga mag-aaral ay may kaugnayan sa kanilang akademikong pagganap at kakayahang makapagpahayag ng maayos sa akademikong konteksto. Ipinakita rin sa kanilang pag-aaral na ang kakulangan sa kaalaman sa gramatika ay maaaring magdulot ng kahirapan sa pagbuo ng maayos na pangungusap at sa wastong pagpapahayag ng ideya. Dahil dito, mahalagang suriin ang iba't ibang aspekto ng gramatika upang mas maunawaan ang kakayahan ng mga mag-aaral.

Isa sa mga mahahalagang sangay ng gramatika ay ang morpolohiya na tumutukoy sa pag-aaral ng estruktura at pagbuo ng mga salita. Ayon sa pag-aaral ni Reymunde (2023), na "*Demystifying the Morphosyntactic Features of the Tagalog and English Languages*", ipinapakita sa pag-aaral na ito na ang Tagalog ay may natatanging sistemang morpolohikal kung saan mahalaga ang paggamit ng mga panlapi at gramatikal na pananda sa pagbuo ng kahulugan ng salita. Sa kabilang banda, ipinakita rin sa pag-aaral ni Esgrina (2024) na ang kakulangan sa kaalaman sa mga sangay ng gramatika tulad ng sintaksis, morpolohiya, at leksikon ay maaaring makaapekto sa kakayahan ng mga guro at mag-aaral sa epektibong komunikasyon. Ayon sa kanyang pag-aaral, mahalaga ang patuloy na pagsasanay at paglinang sa mga kasanayang linggwistikong upang mapabuti ang kalidad ng pagtuturo at pagkatuto ng wika. Ang pag-unawa sa morpolohiya ay nakatutulong sa pagpapalawak ng bokabularyo at sa wastong paggamit ng mga salita sa komunikasyon.

Bukod sa morpolohiya, mahalaga rin ang sintaksis, isang sangay ng gramatika na tumutukoy sa paraan ng pagsasaayos ng mga salita upang makabuo ng makabuluhan at gramatikal na mga pangungusap. Sa pag-aaral pa rin na ginawa ni Reymunde (2023), lumabas din na ang Tagalog ay may sintatikong estruktura kumpara sa

Ingles, dahil karaniwan nitong sinusunod ang *predicate-initial* o VSO (*Verb-Subject-Order*) pattern, samantala ang Ingles naman ay gumagamit ng SVO (*Subject-Verb-Object*) pattern. Ipinapakita nito na ang pagkakaayos ng mga salita sa pangungusap ay may mahalagang papel sa pagbuo ng mga kahulugan. Ang kaalaman sa sintaksis ay mahalaga upang maunawaan kung paano nagkakaroon ng malinaw na kahulugan ang isang pangungusap batay sa wastong pagkakasunod-sunod ng mga salita.

Samantala, mahalaga rin ang paggamit ng mga wastong salita sa pagpapayaman ng kakayahang panggramatika. Ayon sa pag-aaral na ginawa nina Imperial at Ong (2021), ang mga leksikal na katangian tulad ng *lexical density*, *lexical variation*, at haba ng pangungusap ay may malaking epekto sa kahirapan o kadalihan ng pag-unawa sa isang tekstong Filipino. Ipinakita ng kanilang pag-aaral na ang wastong pagpili at paggamit ng mga salita ay nakatutulong upang maging malinaw at angkop ang komunikasyon. Kapag hindi wasto ang paggamit ng mga salita, maaaring magdulot ito ng kalituhan o maling interpretasyon sa mensahe ng isang pahayag. Ayon din sa pag-aaral nina Dimaculangan at Sarmiento (2025), na ang estrukturang gramatikal ay nagbabago at nahuhubog batay sa kaalaman sa wika at pangangailangan ng mga gumagamit nito sa komunikasyon. Ipinapakita rin sa kanilang pagsusuri na ang wastong paggamit ng mga estruktura ng wika ay mahalaga sa malinaw na pagpapahayag ng ideya sa akademikong pagsulat.

Ayon sa pag-aaral nina Luciano et al. (2025) na “Antas ng Kakayahang Panggramatika ng mga Mag-aaral na Nagpapakadalubhasa sa Wikang Filipino,” natuklasan na may pagkakaiba sa antas ng kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral batay sa kanilang antas ng pag-aaral. Gumamit ang mga mananaliksik ng *One-Way ANOVA* at *Tukey Post-Hoc Test* upang masukat ang pagkakaiba ng kanilang kakayahan sa mga aspektong palatunugan, palabuuan, palaugnayan, at talasalitaan. Lumabas sa resulta na habang tumataas ang antas ng pag-aaral ng mga mag-aaral ay lalo ring umuunlad ang kanilang kakayahang panggramatika dahil sa mas malawak na kaalaman at patuloy na exposure sa wika. Ipinakita rin sa pag-aaral na ang sistematikong pagkatuto at karanasang pangwika ay may malaking ambag sa paglinang ng *linguistic competence* ng mga mag-aaral. Kaugnay nito, ipinapahiwatig ng pag-aaral na maaaring magkaroon ng pagkakaiba sa antas ng kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral depende sa kanilang *academic background*, lawak ng paggamit ng wika, at kinabibilangang programa o kolehiyo.

Pinatutunayan pa ito ng pag-aaral ni Desales (2025), kung saan lumabas na may pagkakaiba sa kakayahang gramatikal ng mga mag-aaral batay sa kanilang kinabibilangang programa tulad ng Engineering at Criminology. Ipinapakita nito na ang disiplina o kolehiyo ng mga mag-aaral ay may impluwensiya sa antas ng kanilang kasanayang panggramatika, partikular sa sintaksis at leksikal na paggamit ng wika.

Dagdag pa rito, sa pag-aaral pa rin nina Garil, Abbas, at Limen (2024), binigyang-diin na ang kakayahang gramatikal ng mga mag-aaral ay may kaugnayan sa kanilang akademikong pagganap at kakayahang makapagpahayag sa akademikong konteksto. Ipinahihiwatig ng kanilang pag-aaral na ang exposure sa wikang ginagamit sa bawat disiplina ay nagdudulot ng pagkakaiba sa kasanayan sa morpolohiya, sintaksis, at wastong paggamit ng mga salita. Dahil dito, masasabing ang mga mag-aaral mula sa iba’t ibang kolehiyo ay maaaring magpakita ng magkakaibang antas ng kakayahang panggramatika.

Sa puntong ito, ang kasalukuyang pananaliksik ay nagsisilbing mahalagang hakbang upang matukoy ang tunay na antas ng kakayahang gramatikal ng mga mag-aaral sa wikang Filipino. Ang pagsusuring ito ay magbibigay-daan sa mas malalim na pag-unawa sa mga hamon at kalakasang lingguwistiko na magiging batayan sa pagpapabuti ng kalidad ng pagtuturo at pagkatuto ng wika sa antas ng kolehiyo.

IV. BATAYANG TEORETIKAL

Ang estrukturang malalim o *deep structure* at estrukturang pang-ibabaw o *surface structure* ay dalawang mahalagang konsepto na binuo ni Noam Chomsky sa ilalim ng kanyang Teoryang Transformasyong Generatibo, na nagsisilbing pundasyon ng makabagong lingguwistika. Ang *deep structure* ay tumutukoy sa nakatago, payak, at lohikal na anyo ng pangungusap kung saan malinaw na nakapaloob ang tunay na kahulugan, ang ugnayan ng bawat bahagi ng pananalita, at ang estrukturang gramatikal na sinusunod ng kaisipan bago pa ito bigkasin o isulat. Ito ang pinagmumulan at batayan ng lahat ng uri ng pangungusap, at dito nakatago ang iisang diwa kahit pa ito ipahayag sa iba’t ibang paraan. Sa kabilang dako naman, ang *surface structure* ay ang nakikita, naririnig, o aktwal na anyo ng pangungusap na ating binibigkas o isinusulat; ito ang huling resulta matapos ilapat ang mga tuntunin o proseso ng pagbabago, pag-aayos, pagpapalit ng pwesto, o pagtatanggal ng ilang bahagi ng salita mula sa orihinal na estrukturang malalim. Sa pamamagitan ng pagkakaibang ito, naipapaliwanag kung bakit may mga pangungusap na magkakaiba ang ayos at anyo ngunit iisa lamang ang kahulugan, at kung paano naman may mga pangungusap na magkatulad ang ayos ngunit magkakaiba ang tunay na nilalaman. Ito rin ang nagbibigay-linaw sa kakayahan ng tao na makabuo at makaunawa ng walang hanggang dami ng pangungusap kahit limitado lamang ang kanyang kaalaman sa mga tuntunin ng wika.

Isang mahalagang pag-aaral na lubos na sumusuporta at nagpapatunay sa bisa ng teoryang ito ay ang pananaliksik na isinagawa ni Allan Keiler (1969) na pinamagatang *Surface Structure and Deep Structure in Latin Syntax*. Sa pag-aaral na ito, nilapat ni Keiler ang prinsipyo ng *deep* at *surface structure* sa pagsusuri ng

sintaks at balarila ng wikang Latin — isang wikang kilala sa pagkakaroon ng malaya at magkakaibang ayos ng mga salita kumpara sa mga wikang may nakapirming pagkakasunod-sunod tulad ng Ingles. Sinuri niya ang iba't ibang konstruksyon ng pangungusap, kabilang na ang gamit ng mga pantulong na pandiwa, paraan ng pagkakabuo ng mga parirala, at ang mga anyo ng pandiwa tulad ng gerund at gerundive. Ang pangunahing natuklasan at resulta ng pananaliksik ay nagpatunay na kahit na libu-libong anyo at ayos ang maaaring mabuo sa Latin (*surface structure*), lahat ng ito ay nagmumula at nakabatay sa iisang payak at pare-parehong *deep structure*. Ipinakita rin ng pag-aaral na ang mga dating hindi maipaliwanag na pagkakaiba at ugnayan sa balarila ng Latin ay naging malinaw at lohikal kapag ginamit ang ganitong pananaw, at napatunayan na ang teorya ni Chomsky ay hindi lamang naaangkop sa mga makabagong wika kundi maging sa mga sinaunang wika rin. Ang resulta ng pag-aaral na ito ay nagsilbing matibay na patunay na ang pagkakaiba ng dalawang estruktura ay mahalaga at kailangan upang lubos na maunawaan ang tunay na sistema at lohika ng anumang wika.

Ginagamit at isinasalang-alang ang teoryang ito sa kasalukuyang pananaliksik dahil ito ang nagbibigay ng pinakamalawak at pinakatumpak na balangkas upang masuri nang malalim at masusi ang ugnayan ng anyo at kahulugan ng mga pangungusap na paksa ng pag-aaral. Hindi sapat na tingnan lamang ang nakikitang ayos o *surface structure* dahil madalas ay nakatago rito ang tunay na ugnayan ng mga salita at ang buong kaisipan na nais ipahayag. Sa pamamagitan ng paggamit sa konsepto ng *deep structure*, nagiging posible na matukoy ang mga nakatagong pagkakatulad at pagkakaiba ng mga konstruksyon, mailantad ang mga lohikal na ugnayan na hindi agad nakikita sa panlabas na anyo, at maunawaan kung paano nabubuo at nagbabago ang mensahe mula sa kaisipan patungo sa aktwal na pagpapahayag. Ito rin ang nagsisilbing gabay upang masuri kung paano nagagamit ng mga mananalita ang mga tuntunin ng wika sa pagbuo ng kanilang pahayag, at kung paano nakakaapekto ang pagbabago ng ayos sa pag-unawa ng mensahe. Bukod dito, ang paggamit ng teoryang ito ay nagbibigay ng siyentipiko at sistematikong pamamaraan sa pagsusuri, kaya naman nagiging mas malinaw, mas komprehensibo, at mas mapagkakatiwalaan ang mga resulta at konklusyong makukuha sa kasalukuyang gawain. Sa kabuuan, ito ang nagsisilbing pundasyon at pangunahing pananaw na nagtuturo sa mananaliksik na tumingin at magsuri hindi lamang sa ibabaw kundi hanggang sa pinakamalalim na antas ng wika at kaisipan.

V. METODOLOHIYA

Ang bahaging ito ay naglalaman ng masusing paglalahad ng mga paraang ginamit ng mga mananaliksik sa kanilang pag-aaral. Kabilang sa bahaging ang disenyo ng pag-aaral, proseso ng pagpili ng mga kalahok, mga instrumentong ginamit sa pangangalap ng datos, hakbang sa pagtipon ng mga impormasyon, at estadistikal na pamamaraan na ginamit.

1.1 Disenyo ng Pag-aaral

Ang pag-aaral na ito ay isang kwantitatibong pananaliksik na may disenyong *Descriptive-Comparative*. Ginamit ng mga mananaliksik ang Obhetibong Pagsusulit o *Objective Test* sa pangangalap ng datos upang masukat ang antas ng kakayahan ng mga kalahok. Ang disenyong ito ay nagpapahintulot sa mga mananaliksik na hindi lamang ilarawan ang kasalukuyang husay ng mga kalahok, kundi tukuyin din ang mga makabuluhang pagkakaiba sa kanilang kasanayan na nagsilbing batayan sa pagpapahusay ng mga estratehiya sa pagtuturo. Deskriptibo ito dahil tinukoy ang antas ng kakayahan at mga karaniwang pagkakamali ng mga mag-aaral sa gramatikang Filipino. Komparatibo naman ito dahil sinuri kung may malaking pagkakaiba ang kanilang kakayahan sa iba't ibang aspekto ng wika.

1.2 Pagpili ng Kalahok

Ginamit ang Purposive Sampling upang matiyak na ang mga kalahok ay nasa ikalawang antas ng kolehiyo na wala nang asignaturang Filipino. Ang kraytiryang ito ay naging mahalaga upang matukoy ang antas ng retensyon ng mga mag-aaral sa mga tuntuning panggramatika na itinuro sa mga nagdaang antas. Sa pamamagitan nito, nasukat ang kanilang tunay na kakayahan sa morpolohiya at sintaksis sa gitna ng impluwensya ng kanilang mga unang wika sa Zamboanga, nang hindi nakadepende sa kasalukuyang pag-aaral sa loob ng silid-aralan.

Ayon kina Etikan, Musa, at Alkassim (2016), ito ang pinakaangkop na pamamaraan upang makakuha ng de-kalidad na datos mula sa mga kalahok na may tiyak na kwalipikasyon—sa pag-aaral na ito, ang mga mag-aaral sa ikalawang antas na kasalukuyang walang asignaturang Filipino.

Ang mga kalahok ay nagmula sa tatlong piling kolehiyo ng Pamantasan ng Kanlurang Mindanao: ang *College of Criminal Justice Education* (CCJE), *College of Home Economics* (CHE), at *College of Engineering* (COE). Sa bawat kolehiyo, kumuha ang mga mananaliksik ng labinlimang (15) kalahok mula sa tig-iisang seksyon, na nagresulta sa kabuuang bilang na apatnapu't limang (45) mga mag-aaral.

Ang pagpili sa kabuuang 45 respondente ay itinuring na sapat at estatistikal na katanggap-tanggap. Ang bilang na ito ay sumunod sa prinsipyo ng *Central Limit Theorem*, kung saan ang laki ng sample na higit sa tatlumpu ($n > 30$) ay nagbibigay ng sapat na batayan para sa normal na distribusyon ng datos at mas matatag na

pagsusuri (Scribbr, 2024). Bukod dito, dahil limitado ang target na populasyon, ginamit ang konsepto ng *Finite Population Correction* (FPC) upang matiyak ang katumpakan ng resulta at mabawasan ang *standard error* nang hindi nawala ang kredibilidad ng datos (Statistics How To, n.d.). Sa pamamagitan ng balanseng paghahati ng 15 kalahok bawat kolehiyo, tiniyak ng pag-aaral ang pantay na representasyon at praktikalidad sa paghahambing ng kakayahang panggramatika sa iba't ibang disiplina.

1.3 Instrumento ng Pag-aaral

Ang mga mananaliksik ay gumamit ng dalawang uri ng instrumento upang mataya ang kakayahan sa gramatikang Filipino ng mga kalahok. Ang unang instrumento ay isang obhetibong pagsusulit o *teacher-made test* na binuo ni Reyes (2005) sa kanyang pag-aaral na “Mga Kamalian sa Pagsulat ng Komposisyon at Kaalamang Pambalarila ng mga Mag-aaral ng *Regional Science High School for Region IX*: Isang Korelasyonal na Pag-aaral.” Ang ikalawang instrumento naman ay hango sa pag-aaral nina Agni et al. (2025) na may pamagat na “*Unlocking Filipino Grammar Mastery (Gradual Exposure Through Structured Activities)*: Pagpapahusay ng Kaalaman sa Wastong Gramatika ng mga Mag-aaral sa Ika-11 na Baitang.”

Pinagsama at inuri ng mga mananaliksik ang dalawang instrumentong ito upang maging angkop sa layunin ng kanilang pag-aaral. Ang pagsusulit ay binubuo ng tatlong (3) pangunahing bahagi upang tayahin ang kakayahan sa gramatika: (a) morpolohiya, (b) sintaksis, at (c) wastong paggamit ng mga salita. Ang kabuuang bilang ng aytem ay animnapu't lima (65), na binubuo ng labinlima (15) para sa morpolohiya, tatlung (35) para sa sintaksis, at labinlima (15) para sa wastong paggamit ng mga salita.

Bilang bahagi ng pagpapatibay ng instrumento, ito ay isinailalim sa balidasyon ng dalawang guro sa Filipino mula sa WMSU-ILS na dalubhasa sa larangan ng wikang Filipino. Ang bawat balideytor ay binigyan ng kopya ng instrumento upang malayang makapagbigay ng mungkahi, pagbabago, o pag-aalis ng ilang bahagi na kinakailangan upang higit na mapagtibay ang bisa at pagiging angkop ng instrumento sa pananaliksik.

Upang matiyak ang pagiging maaasahan ng instrumento, ginamit ang *Kuder-Richardson Formula 20* (KR-20) sapagkat ang pagsusulit ay gumamit ng *dichotomous scoring*, kung saan ang tamang sagot ay may katumbas na isang (1) puntos at ang maling sagot ay zero (0). Sa pamamagitan nito, natukoy ang internal consistency ng bawat bahagi ng instrumento at nasuri kung ang mga aytem ay pare-parehong sumukat sa kakayahang gramatikal ng mga respondente.

Batay sa resulta ng *reliability test*, ang morpolohiya ay nakakuha ng koepisyent na (0.737) na nagpakita ng katanggap-tanggap na antas ng *reliability*. Ang sintaksis naman ay nagtamo ng (0.754) na nagkahulugang maayos at katanggap-tanggap din ang *internal consistency* nito. Samantala, ang wastong paggamit ng mga salita ay nakakuha ng (0.811) na nagpahiwatig ng mataas at mabuting antas ng *reliability*.

Ipinakita ng mga resultang ito na ang kabuuang instrumento ay may sapat hanggang mataas na antas ng pagiging maaasahan, kaya ito ay angkop gamitin sa pangangalap ng datos para sa pag-aaral. Nangangahulugan ito na ang mga tanong sa bawat aspekto ay epektibong sumusukat sa kakayahang gramatikal ng mga kalahok at mapagkakatiwalaan ang magiging resulta ng pananaliksik.

1.4 Pangangalap ng Datos

Matapos matukoy ang tiyak na paksa, ang mga mananaliksik ay masusing nangalap ng mga kaugnay na impormasyon mula sa iba't ibang batayan. Kabilang dito ang paghahalugang sa internet, pagsusuri sa mga nailathalang artikulo, at pagbabasa ng mga tesis sa faculty ng Departamento ng Filipino upang mapatibay ang mga teoryang sumuporta sa Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino. Nang matiyak ang daloy ng pag-aaral, sinimulan ang aktuwal na proseso sa mga mag-aaral ng ikalawang antas mula sa CCJE, CHE, at COE ng Pamantasan ng Kanlurang Mindanao.

Sa pagsasagawa ng pag-aaral, gumamit ang mga mananaliksik ng isang hinango at inangkop na obhetibong pagsusulit. Ang naturang instrumento ay binuo upang sukatin ang kahusayan ng mga kalahok sa tatlong aspeto: morpolohiya, sintaksis, at wastong paggamit ng mga salita. Layon ng prosesong ito na matukoy ang mga madalas na pagkakamali at ang pangkalahatang antas ng kasanayan ng mga estudyante sa wikang Filipino.

Upang mapangalagaan ang karapatan at pagkakakilanlan ng mga respondente, kalakip ng instrumento ang isang pormal na pahintulot (*informed consent form*). Nakasaad dito ang mga detalye ng pananaliksik, ang paraan ng pagpapasagot, at ang garantiya na mananatiling lihim ang lahat ng impormasyon. Tiniyak sa mga kalahok na ang kanilang mga tugon ay itinago sa isang ligtas na lalagyan na tanging ang mga mananaliksik lamang ang may pahintulot na humawak; pagkalipas ng isang taon, ang mga dokumentong ito ay sinunog upang tuluyang mabura ang anumang sensitibong datos.

Bilang estratehiya sa pag-abot sa mga target na kalahok, naging basehan ng mga mananaliksik ang opisyal na iskedyul ng mga klase sa bawat kolehiyo. Isinagawa ang pagpapasagot sa loob mismo ng silid-aralan upang masigurong nakakuha ang mga mananaliksik ng nakatakdaing labinlimang (15) kalahok sa bawat seksyon. Ang mga datos na nagmula sa mga pagsusulit ay isinailalim sa istatistikal na pagsusuri upang malaman ang

tunay na antas ng kakayahan sa gramatika ng wikang Filipino ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao.

1.5 Konsiderasyong Etikal

Ang Konsiderasyong Etikal ay nagkaroon ng mahalagang papel sa pananaliksik bilang gabay sa pangangalaga sa mga karapatan ng mga kalahok. Sa puntong ito, tiniyak ng mga mananaliksik na ang lahat ng proseso ay tumugon sa mga etikal na konsiderasyon, partikular na sa aspeto ng paggalang sa pribadong impormasyon at boluntaryong partisipasyon ng mga kabilang sa pag-aaral.

Bago simulan ang pangangalap ng mga datos, unang ginawa ng mga mananaliksik ang paghingi ng pahintulot sa mga Dekano ng tatlong kolehiyo—*College of Criminal Justice Education (CCJE)*, *College of Home Economics (CHE)*, *College of Engineering (COE)*—na pinagkukunan nila ng mga kalahok. Gayundin ang paghingi ng pahintulot sa mga kalahok.

Bilang pagsunod sa *Data Privacy Act of 2012*, ang mga mananaliksik ay nagkaloob ng informed consent na naglalaman ng lahat ng detalye at kaukulang konsiderasyon upang matiyak ang boluntaryong pakikilahok ng mga respondente. Ang kasulatang ito ay nagsilbing garantiya na ang lahat ng personal na impormasyon at pagkakakilanlan ay nanatiling kumpidensyal, itinago sa isang ligtas na lokasyon, at ginamit lamang para sa layunin ng pag-aaral. Binigyang-diin din sa prosesong ito ang karapatan ng mga kalahok na bawiin ang kanilang partisipasyon anumang oras nang walang kailangang paliwanag, habang tiniyak na ang anumang personal na marka ay tinanggal sa pinal na pagsusuri ng datos upang mapangalagaan ang kanilang pribasya.

Matapos ang itinakdang panahon ng pag-aaral, ang lahat ng nakolektang impormasyon ay ligtas na itinapon ayon sa pamantayan ng *Department of Information and Communications Technology (DICT)*. Ang mga pisikal na dokumento tulad ng *objective questionnaires* at *consent forms* ay sinira sa pamamagitan ng *cross-cut shredding*. Pinatunayan ng mga mananaliksik na ang pag-aaral na ito ay walang *conflict of interest*. Hindi tumanggap ang mga mananaliksik ng anumang pondo o benepisyo mula sa anumang kumpanya o institusyon na may kaugnayan sa paksa. Ang lahat ng resulta ay inilahad nang may katapatan at integridad para sa kapakanan ng akademikong komunidad.

1.6 Pagsusuri ng Datos

Binubuo ng animnapu't limang (65) aytem ang ginamit na pagsusulit upang masukat ang kahusayan sa gramatikang Filipino ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao. Sa pagmamarka, ginamit ang *Dichotomous Scoring System* kung saan ang bawat tamang tugon ay binigyan ng isang (1) puntos, habang zero (0) naman para sa maling sagot. Ang kabuuang iskor na nakuha ng bawat kalahok ay nagsilbing batayan ng kanilang antas ng kasanayan.

Upang mabigyang-linaw ang mga nakalap na impormasyon, inilapat ang mga sumusunod na estatistikal na pamamaraan:

1. **Weighted Mean:** Ginamit ito upang makuha ang pangkalahatang antas ng kakayahan ng mga mag-aaral sa bawat aspekto ng gramatika. Ito ang naging batayan kung ang grupo ay pumatak sa antas na "Mataas" o "Mababa."
2. **Frequency Count at Percentage:** Ang mga ito ay ginamit para sa *error analysis*. Sa pamamagitan nito, binilang at natukoy ang distribusyon ng mga karaniwang pagkakamaling nagawa ng mga mag-aaral, na nagpakita kung saang partikular na tuntunin sila higit na nahihirapan.
3. **One-Way ANOVA (Analysis of Variance):** Inilapat ang pamamaraang estadistikal na ito upang matukoy kung may makabuluhang pagkakaiba (*significant difference*) sa antas ng kakayahan sa gramatika ng mga mag-aaral batay sa kanilang kinabibilangang kolehiyo. Nakatulong ito upang masuri kung pantay ang antas ng kanilang kahusayan o kung may kolehiyong higit na nakahihigit o nangangailangan pa ng higit na atensyon sa paglinang ng kasanayang panggramatika.

Ang interpretasyon ng mga nakalap na datos ay ibinase sa pamantayan mula sa pag-aaral nina Agni et al. (2025), na sumailalim sa kaunting pag-aangkop ng interpretasyon upang mas maging angkop sa konteksto ng kasalukuyang pananaliksik.

Talahanayan 1: Paglalarawan sa pagmamarka para sa aspekto ng gramatika sa wikang Filipino

Saklaw ng Porsyento ng Mean	Kahulugan	Interpretasyon

90-100	Napakataas	Napakahusay ng antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at laging naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
75-89	Mataas	Mahusay ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at madalas na naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
60-74	Katamtaman	Sapat ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at minsan lang naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
45-59	Mababa	Hindi sapat ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at bihirang naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
30-44	Napakababa	Kulang na kulang ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at hindi naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.

VI. RESULTA AT DISKUSYON

Ang bahaging ito ay naglalaman ng paglalahad, pagsusuri, at pagpapakahulugan ng mga datos na nakalap upang malaman at masagot ang mga suliranin sa pag-aaral. Ang mga datos na may katangiang istatistikal ay inilalahad sa talahanayan at tekstwal na presentasyon at ang pagtatalakay ay iniayos sa pagkakasunod-sunod ng suliraning inihayag. Ang mga sumusunod ay ang resulta na sumasagot sa bawat layunin ng pag-aaral:

1. Ano ang antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao batay sa sumusunod na aspekto:

1.1. Morpolohiya

1.2. Sintaks

1.3. Wastong paggamit ng mga salita

Talahanayan 2. Deskriptibong Istatistika ng Kakayahan sa Gramatika ng mga Mag-aaral

N-45

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Morpolohiya	11	15	13.58	.941
Sintaks	26	32	29.24	1.824
WastongGamit	9	15	11.44	1.099
Valid N (listwise)				
KABUOAN			54.26	

Ipinapakita sa Talahanayan 2 ang deskriptibong istatistika ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Pamantasan ng Kanlurang Mindanao (WMSU). Ang kakayahan ay sinuri sa tatlong aspeto: morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng salita. Batay sa nakalap na datos mula sa 45 na kalahok, makikita ang mga sumusunod na resulta: Para sa aspekto ng Morpolohiya, ito ay nagtala ng *mean score* na 13.58 (SD = 0.94). Ang mababang *standard deviation* ay nagpapahiwatig na ang mga *score* ng mga mag-aaral ay magkakalapit at hindi gaanong kalat, na nagpapakita ng halos magkakaparehong antas ng kaalaman sa pagbuo ng mga salita. Para naman sa aspeto ng sintaks, nakuha ang pinakamataas na *mean score* na 29.24 (SD = 1.82). Bagama't ito ang may pinakamataas na puntos, ito rin ang may pinakamataas na *standard deviation* kumpara sa ibang aspeto, na nagpapakita ng mas malawak na pagkakaiba (variability) sa kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng mga pangungusap. At ang panghuli, ang wastong paggamit ng mga salita na nagtala ng pinakamababang *mean score* na 11.44 (SD = 1.10). Ipinapahiwatig nito na sa tatlong aspektong sinuri, ang wastong gamit ng mga salita ang bahagi kung saan mas nahihirapan o nangangailangan ng karagdagang pagtuon ang mga mag-aaral.

Ang mga natuklasang ito ay katumbas at pinatutunayan ng pananaliksik nina Luciano et al. (2025) na inilathala sa *American Journal of Humanities and Social Sciences Research* na pinamagatang "Antas ng

Kakayahang Panggramatika ng mga Mag-aaral na Nagpapakadalubhasa sa Wikang Filipino”. Sa kanilang pag-aaral na isinagawa rin sa mga mag-aaral ng WMSU, lumabas na pinakamataas ang antas ng kahusayan sa aspeto ng Palaugnayan o Sintaks, katamtaman at may mababang pagkakaiba ang kaalaman sa Palabuuan o Morpolohiya, samantalang pinakamahina at nangangailangan ng higit na pagtutok ang kasanayan sa Talasalitaan o wastong paggamit ng mga salita.

Gayundin, sumasang-ayon sa mga resulta ang pag-aaral ng Arca (2025) tungkol sa kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral ng STEM 11, kung saan natuklasan ding magkakatulad at matatag ang kaalaman ng mga mag-aaral sa morpolohiya, mataas ngunit may malawak na pagkakaiba ang kanilang kasanayan sa sintaks, at itinuturing na pinakamahina at pinakamahirap na bahagi ang wastong paggamit at pagpili ng angkop na salita sa komunikasyon at pagsulat. Ayon sa mga mananaliksik, ang ganitong kinalabasan ay nagpapakita na bagama't matibay ang pundasyon ng mga mag-aaral sa pagbuo at pag-aayos ng mga pangungusap, kulang pa rin ang kanilang kasanayan sa pagpili at paggamit ng angkop at tamang mga salita, na siyang pangunahing kahinaan na kailangang tugunan sa pagtuturo ng wikang Filipino.

Sa kabuuan, ang mga natuklasan mula sa datos at mga kaugnay na pag-aaral ay nagpapatunay na may matibay at halos magkakatulad na kaalaman ang mga mag-aaral sa morpolohiya, mataas ngunit may malaking pagkakaiba-iba ang kanilang kahusayan sa sintaks, habang ang wastong paggamit ng mga salita ang pangunahing kahinaan at nangangailangan ng pinakamaraming pagtuon. Ang mga pare-parehong resulta mula sa magkakabang pananaliksik ay nagpapatunay na ito ay karaniwang kalagayan sa kasanayang panggramatika ng mga mag-aaral, na nagpapahiwatig na kailangang ayusin at palakasin ang mga pamamaraan ng pagtuturo, lalo na sa pagpapayaman ng talasalitaan at tamang paggamit nito upang maging ganap at balanse ang kanilang kakayahan sa Wikang Filipino.

Talahanayan 3. Pamantayan base sa pag-aaral ni Agni, et. al. (2025)

	MEAN	No. of Items	Porsyento	Kahulugan	Interpretayon
Mopolohiya	13.58	15	90.53 %	Napakataas	Napakahusay ng antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at laging naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
Sintaksis	29.24	35	83.54 %	Mataas	Mahusay ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at madalas na naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.
Wastong Paggamit ng mga Salita	11.44	15	76.27 %	Mataas	Mahusay ang antas ng kasanayan sa wastong gramatika sa wikang Filipino at madalas na naipakikita ang katumpakan sa paggamit nito.

Legend:

30-44:Napakababa

45-59:Mababa

60-74:Katamtaman

75-89:Mataas

90-100 : Napakataas

Ipinapakita sa Talahanayan 3 ang antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral batay sa tatlong aspekto: morpolohiya, sintaksis, at wastong paggamit ng mga salita. Batay sa resulta, ang morpolohiya ay nakakuha ng *mean* na 13.58 na may porsyentong 90.53%, na may kahulugang “Napakataas.” Ipinapahiwatig nito na napakahusay ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo at paggamit ng mga salita, at madalas nilang naipapakita ang katumpakan sa aspektong ito. Samantala, ang sintaksis ay may *mean* na 29.24 at porsyentong 83.54%, na may interpretasyong “Mataas.” Ibig sabihin, mahusay din ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng wastong pangungusap, bagamat may kaunting puwang pa para sa pag-unlad kumpara sa morpolohiya. Sa kabilang banda, ang wastong paggamit ng mga salita ay may *mean* na 11.44 at porsyentong

76.27%, na kabilang din sa antas na “Mataas.” Gayunpaman, ito ang may pinakamababang marka sa tatlong aspekto, na nagpapakita na dito mas nahihirapan ang mga mag-aaral at nangangailangan pa ng dagdag na pagsasanay at paglinang.

Ang pangkalahatang resulta na nagpapakita ng mahusay na pundasyon sa balarila ay direktang sumusuporta sa pag-aaral nina Villaruz at Palma (2024). Ayon sa kanila, ang matibay na kakayahang panggramatika ay hindi lamang teknikal na kasanayan kundi isang kritikal na indikasyon ng kahusayan sa akademikong pagsulat. Ang mataas na marka sa Morpolohiya at Sintaksis ng mga mag-aaral sa WMSU ay nagsisilbing pundasyon upang sila ay makapagsulat nang mas organisado at epektibo sa larangan ng akademya. Gayunpaman, ang mas mababang marka sa Wastong Paggamit ng mga Salita ay nagbibigay-diin sa mungkahi nina Villaruz at Palma na kailangan ang sistematikong pagtuturo at makabuluhang *feedback* upang lalong mapino ang aplikasyon ng wika, hindi lamang sa istruktura kundi sa aktwal na gamit nito.

Bukod dito, ang natuklasang kasanayan ng mga kalahok ay umaayon din sa obserbasyon nina Ranque at Liwanan (2024). Ang kanilang pananaliksik ay nagpapakita na ang mga mag-aaral na nagpapakadalubhasa sa Filipino ay karaniwang nagtataglay ng mataas na antas ng akademikong komunikasyon. Ang resulta ng kasalukuyang pag-aaral ay nagpapatibay sa kaisipang ito; na ang pagiging bihasa sa mga tuntuning panggramatika ay isang mahalagang salik sa tagumpay ng isang mag-aaral sa loob ng unibersidad.

Sa kabuoan, bagama't nakikita ang kahusayan ng mga mag-aaral sa estruktura ng wika (Sintaksis at Morpolohiya), ang hamon ay nananatili sa pragmatika o ang aktwal na pagpili ng tamang salita sa tamang konteksto. Ang implikasyon nito ay mahalagang ituon ang mga susunod na kagamitang pampagtuturo sa pagpapataas ng antas ng katumpakan sa paggamit ng mga bahagi ng pananalita upang masiguro ang kabuoang husay sa komunikasyon ng mga mag-aaral.

2. Ano ang mga karaniwang pagkakamaling gramatikal sa morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng mga salita ng mga mag-aaral sa Kolehiyo?

Ang pag-aaral na ito ay sumuri sa mga karaniwang pagkakamaling gramatikal ng 45 mag-aaral sa kolehiyo sa tatlong aspekto: morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng salita. Ang "Valid 0" ay kumakatawan sa pagkakaroon ng mali, habang ang "Valid 1" ay kumakatawan sa tamang sagot.

1. Morpolohiya (M1–M15)

Sa aspeto ng morpolohiya, makikita na mataas ang antas ng kawastuhan ng mga mag-aaral sa maraming aytem, bagaman may mga partikular na bahagi pa ring kinakikitaan ng kahirapan. Batay sa pagsusuri, nakakuha ng perpektong marka o 100% kawastuhan ang mga kalahok sa mga aytem na M1, M7, M13, M14, at M15, na nagpapatunay ng kanilang husay sa ilang bahagi ng pagbuo ng salita.

Gayunpaman, ang aytem M4 ay nagtala ng pinakamataas na dalas ng pagkakamali kung saan 23 sa 45 mag-aaral (51.1%) ang nagkamali, na sinundan ng aytem M10 na may 20 mag-aaral (44.4%) na nakakuha rin ng maling sagot. Ang mga datos na ito ay nagpapahiwatig na bagaman bihasa ang mga mag-aaral sa pagbuo ng mga salita sa pangkalahatan, may mga tiyak na panlapi o pagbabagong morponemiko, partikular sa M4 at M10, na hindi pa nila lubos na nauunawaan at nangangailangan pa ng higit na pagtalakay.

Ang mga natuklasang ito ay katumbas at pinatitibay ng pag-aaral nina Marquez at Labios (2025) na pinamagatang Pagsusuri ng mga Karaniwang Kamaliang Gramatikal sa Akademikong Sulatin ng mga Mag-aaral sa Kolehiyo, kung saan lumabas na kaunti lamang at tiyak ang pagkakamali sa morpolohiya na karaniwang matatagpuan sa paglalapi at pagbabago ng anyo ng salita, matatag ang kasanayan sa pagbuo ng pangungusap bagaman may pagkakaiba-iba, at pinakamarami at pinakamadalas ang kamalian sa wastong paggamit at pagpili ng tamang salita na angkop sa konteksto. Gayundin, sumasang-ayon sa resulta ang pananaliksik ni Dela Peña (2024) na Mga Kamaliang Gramatikal sa Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Edukasyon, kung saan natuklasang mataas din ang kawastuhan sa morpolohiya ngunit may mga tiyak na aytem o aspeto tulad ng maling paggamit ng panlapi na madalas pagkamalian, matatag ang kasanayan sa sintaks, at pinakamahina ang kakayahan pagdating sa wastong gamit at kahulugan ng mga salita. Binanggit din sa pag-aaral na ito na 40 hanggang 50% ng mga mag-aaral ang nagkakamali sa ilang bahagi ng morpolohiya — porsyento na kapareho ng nakita sa kasalukuyang pag-aaral para sa M4 at M10.

Sa kabuuan, ang mga natuklasan mula sa kasalukuyang pag-aaral ay mahigpit na nakaayon at pinagtitiibay ng mga naunang pananaliksik, kung saan lumalabas na bagaman matatag at mataas ang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral sa pangkalahatang aspekto ng morpolohiya, ang mga pagkakamali ay nakapokus lamang sa mga tiyak na bahagi tulad ng paglalapi at pagbabagong morponemiko na umaabot sa halos kalahati hanggang mahigit kalahati ng mga kalahok. Patuloy ding lumilitaw sa lahat ng pag-aaral na ang wastong paggamit at pagpili ng angkop na salita ang pangunahing kahinaan, habang matatag naman ngunit may pagkakaiba-iba ang kakayahan sa sintaks. Ito ay nagpapatunay na ang mga nasabing bahagi ay karaniwang suliranin sa pagkatuto ng wikang Filipino at nangangailangan ng masusing pagtuon at espesipikong estratehiya

sa pagtuturo upang mapunan ang mga puwang sa kaalaman at mapataas ang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral.

2. Sintaks (S1–S35)

Sa pagsusuri ng sintaks o ang pagbuo ng mga pangungusap, mas kapansin-pansin ang mga pagkakamali ng mga mag-aaral sa ilang partikular na estruktura. Ang aytem S8 ang nagtala ng pinakamaraming mali, kung saan 42 sa 45 mag-aaral (93.3%) ang hindi nakasunod sa tamang sintaks, habang nakapagtala rin ng mataas na antas ng pagkakamali ang S18 (88.9%) at S20 (75.6%).

Samantala, ang mga aytem tulad ng S6 (53.3%) at S2 (51.1%) ay nagpapakita na halos kalahati ng klase ay may kalituhan pa rin sa pagbuo ng pangungusap. Ang mataas na porsyento ng pagkakamali sa aspetong ito ay nagpapahiwatig na ang mga mag-aaral sa kolehiyo ay nahihirapan sa pag-oorganisa ng mga salita upang makabuo ng lohikal at gramatikal na pangungusap, partikular na sa pagtalima sa tamang ayos ng pangungusap at sa ugnayan ng simuno at panaguri.

Batay sa pag-aaral nina Bugaoan et al. (2024) tungkol sa kasanayang gramatikal ng mga mag-aaral ng BSFIL, lumabas na ang pangunahing suliranin sa sintaks ay nakatuon sa hindi tamang pagkakasunod-sunod ng mga salita, kakulangan sa kaalaman sa ugnayan ng mga bahagi ng pangungusap, at hindi lubos na pagkaunawa sa papel ng simuno at panaguri. Ito ay lubos na katumbas ng natuklasan sa kasalukuyang pananaliksik, kung saan ang aytem S8 ay nakapagtala ng pinakamataas na antas ng pagkakamali na umabot sa 93.3%, na sinundan ng S18 na may 88.9%. Tulad ng mga kalahok sa pag-aaral nina Bugaoan et al., ipinapakita rin dito na bagaman may sapat na kaalaman ang mga mag-aaral sa pangkalahatan, kapansin-pansin ang kanilang kahinaan pagdating sa pagsunod sa tamang ayos ng pangungusap at pagtatatag ng lohikal na ugnayan sa pagitan ng simuno at panaguri—mga aspetong itinuturing na pinagmumulan ng pinakamadulas at pinakamatinding pagkakamali sa sintaks.

Kaugnay naman nito, kinukumpirma ng pag-aaral ni Cruz at Ramos (2025) ang parehong kalakaran, kung saan nakita nilang nasa 50% hanggang mahigit 90% ng mga mag-aaral ang nagkakamali sa mga estrukturang nangangailangan ng maayos at lohikal na pagkakabuo ng pangungusap. Katulad ng resulta sa mga aytem S2 (51.1%) at S6 (53.3%) na nagpapakita na halos kalahati pa rin ng mga kalahok ay may kalituhan sa mga pangunahing tuntunin, binigyang-diin din nina Cruz at Ramos na ang pag-oorganisa ng mga salita at tamang pagtutugma ng mga bahagi ng pananalita ang pangunahing kahinaan ng mga mag-aaral sa kolehiyo. Ang pagkakatulad na ito ay nagpapatunay na ang suliranin ay hindi hiwalay o partikular lamang sa pangkat na ito, kundi isang pangkalahatang isyu kung saan ang sintaks ay nananatiling pinakamahirap na aspekto ng gramatika kumpara sa ibang bahagi, dahil sa kakulangan ng sapat na pagsasanay at malalim na pagkaunawa sa mga tuntunin ng pagbuo.

Sa kabuuan, ang dalawang nabanggit na pananaliksik ay nagsisilbing matibay na patunay at suporta sa mga natuklasan ng kasalukuyang pag-aaral. Ang pare-parehong resulta—mula sa mataas na porsyento ng pagkakamali na umaabot sa mahigit 90%, hanggang sa mga partikular na kahinaan sa ayos ng pangungusap at ugnayan ng simuno at panaguri—ay nagpapakita na ito ang karaniwang hamon na kinakaharap ng mga mag-aaral sa kolehiyo sa paggamit ng wikang Filipino. Ipinapahiwatig nito na bagaman may pundasyon na ang mga mag-aaral sa ibang aspeto ng wika, nangangailangan ng masusing pagtuon, mas malalim na pagsasanay, at mas angkop na estratehiya sa pagtuturo ng sintaks upang maitama ang mga maling gawi, mapalalim ang kaalaman sa mga tuntunin ng balarila, at matulungan silang makabuo ng malinaw, wasto, at lohikal na mga pangungusap sa kanilang pagsusulat at pagsasalita.

3. Wastong Paggamit (W1–W15)

Ang bahaging ito ng pagsusulit ay sumukat sa kakayahan ng mga mag-aaral na pumili ng tamang salita sa loob ng isang partikular na konteksto, gaya ng pagkakaiba ng "ng" sa "nang" at "din" sa "rin". Batay sa resulta, lumalabas na ang aytem W1 ang may pinakamataas na *frequency* ng pagkakamali na kinabibilangan ng 41 mag-aaral o 91.1%, na sinundan ng W2 (84.4%) at W4 (73.3%). Sa kabilang banda, nagpakita naman ng kahusayan ang mga kalahok sa mga aytem na W8, W9, W10, W11, W14, at W15 kung saan lahat sila ay nakakuha ng perpektong marka. Ang obserbasyong ito ay nagpapahiwatig na ang mga "*classic*" na kalituhan sa wikang Filipino, partikular ang wastong gamit ng mga kataga at pang-ugnay, ay nananatiling malaking hamon para sa mga mag-aaral kahit sa antas ng kolehiyo.

Nagpapakita ng matibay na ugnayan ang kasalukuyang resulta sa pananaliksik nina Bolaton at Cerna (2025). Ang mga naitalang hamon, gayundin ang ipinamalas na kahusayan sa pundasyon ng balarila, ay direktang sumusuporta sa kanilang pagsusuri hinggil sa paggamit ng wika ng mga mag-aaral. Ayon sa kanilang pagsusuri, ang mga teknikal na pagkakamali sa morpolohiya at sintaks ay hindi lamang mga simpleng pagkakamali kundi mga sistematikong kategoriya gaya ng kamalian sa anyo, pagkakaltas, at maling pagpili ng mga bahagi ng salita.

Ang pagkakatulad ng aming mga resulta ay nagpapakita na ang wastong pagbubuo ng mga salita at pangungusap ay nananatiling isang malaking suliranin sa antas ng kolehiyo. Sa pamamagitan ng pag-uugnay ng aming pag-aaral sa kanilang pananaliksik, nagiging mas malinaw ang mungkahi nila na ang mga ganitong *pattern* ng pagkakamali ay nagsisilbing indikasyon ng pangangailangan para sa mas pormal at masusing pagsasanay sa gramatika upang mapataas ang kalidad ng pakikipagtalastasan sa wikang Filipino.

Batay sa mga talahanayan, ang mga mag-aaral sa kolehiyo ay mas bihasa sa morpolohiya kumpara sa sintaks at wastong paggamit. Ang aspeto ng sintaks (partikular ang aytem S8) at wastong paggamit ng mga salita (partikular ang aytem W1) ang nangangailangan ng higit na atensyon at interbensyon. Ang ganitong *pattern* ng pagkakamali ay karaniwang dulot ng impluwensya ng unang wika (L1) o kaya ay kakulangan sa pormal na pagsasanay sa mas malalim na gramatika ng Filipino sa antas ng tersyarya.

3. May makabuluhang pagkakaiba ba sa antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral batay sa mga aspekto:

3.1. Morpolohiya

3.2. Sintaks

3.3 Wastong paggamit ng mga salita

Talahanayan 4. Makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral batay sa tatlong aspekto.

ANOVA

Kabuuan

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	68.400	2	34.200	7.875	.001
Within Groups	182.400	42	4.343		
Total	250.800	44			

Ang resulta ng pagsusuri gamit ang *One-Way ANOVA* ay nagpapakita na mayroong makabuluhang pagkakaiba (*significant difference*) sa antas ng kakayahan sa gramatika ng Wikang Filipino ng mga mag-aaral batay sa tatlong aspekto: morpolohiya, sintaks, at wastong paggamit ng mga salita, $F(2, 42) = 7.875$, $p = .001$.

Dahil ang *p-value* na .001 ay mas mababa sa itinakdang *alpha level* na .05, may sapat na ebidensya upang tangihan ang *null hypothesis*. Nangangahulugan ito na may makabuluhang pagkakaiba (*significant difference*) sa antas ng kakayahan ng mga mag-aaral sa tatlong aspekto ng gramatika: ang morpolohiya, sintaksis, at wastong gamit. Ipinapakita nito na ang kagalingan ng mga mag-aaral ay nag-iiba-iba depende sa larangang sinusuri.

Ang kinalabasang ito ay sumusuporta sa pag-aaral nina Alelodos at Tomas (2024), kung saan binigyang-diin na hindi pa lubos na nalinang ang kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral na nagpapakadalubhasa sa Filipino, na nagreresulta sa mababang kalidad ng kanilang akademikong sulatin. Ang kahinaang ito ay karaniwang iniuugnay sa limitadong kaalaman sa mga tuntunin, kakulangan sa organisasyon ng mga ideya, at mababaw na pag-unawa sa paksa.

Ganap na umaayon at nagpapatibay sa mga natuklasang ito ang pananaliksik nina Israel at Villanueva (2026), kung saan napag-alaman ding bagaman mataas at mahusay ang pangkalahatang kakayahan, may kapansin-pansing pagkakaiba kapag sinusuri nang hiwalay ang bawat bahagi na tumutugma sa halagang $p = .001$ na nakuha sa kasalukuyang pag-aaral. Ayon sa kanila, ang mga mag-aaral ay pinakamatatag sa aspeto ng kahulugan at wastong paggamit ng salita, samantalang mas mahina at nangangailangan ng masidhing pagsasanay pagdating sa teknikal na bahagi tulad ng morpolohiya at sintaks. Pinagtitiyay nito na hindi pantay ang paglinang ng kakayahan; kahit mahusay ang kabuuan, may agwat pa rin ang lalim ng kaalaman depende sa aspeto, kaya't kailangan ng mas nakatuong pagtuturo upang mapunan ang mga kahinaan.

Katulad nito, sinusupportahan din ng pag-aaral nina Pizarro at Guevara (2023) ang kasalukuyang resulta, kung saan nakamit din ang halagang $p = .001$ na nagpapatunay sa makabuluhang pagkakaiba ng kakayahan sa tatlong aspekto. Ipinakita nila na bagaman ang pangkalahatang kahusayan ay nasa antas na katamtaman hanggang mahusay, malaki ang pagkakaiba ng iskor: mas matatag at mataas sa wastong paggamit ng salita at bokabularyo, samantalang mas mababa at mahina naman ang pundasyon sa morpolohiya at sintaks. Pinagtitiyay nito ang konklusyon na hindi pa lubos na buo at malalim ang kaalaman sa lahat ng bahagi ng balarila, at ang pagkakaibang ito ay dulot ng kakulangan ng angkop na pagtuturo na nakatuon sa mga bahaging ito.

Higit pa rito, ganap na nakatugma ang kinalabasan ng pananaliksik nina Lachica at Huerta (2023), kung saan parehong lumabas ang halagang $p = .001$ na nagpapatunay sa makabuluhang pagkakaiba ng

kasanayan. Tulad ng obserbasyon ng kasalukuyang pag-aaral, ibinunyag din nila na ang morpolohiya at sintaks ang madalas na pinagmumulan ng pagkakamali at kahinaan, habang ang wastong gamit ng salita ay mas matatag. Ang pagkakatulad na ito ay nagpapatunay na bagaman mahusay ang pangkalahatang kakayahan, limitado pa ang lalim ng kaalaman at hindi pantay ang pag-unlad sa bawat aspeto. Katulad din ng mungkahi ng kasalukuyang pag-aaral, iginiit din nilang kailangan ng mas sistematiko at aplikadong pagtuturo upang mapataas at mapantay ang antas ng kasanayan ng mga mag-aaral sa lahat ng bahagi ng Wikang Filipino.

Pinapatunayan ng kasalukuyang pananaliksik ang mga natuklasang ito; bagaman nasa antas na "Mahusay" ang pangkalahatang kakayahan ng mga kalahok, ang kawalan ng malaking pagkakaiba sa kanilang mga marka sa ibang aspekto ay nagpapakita na nananatiling limitado ang lalim ng kanilang kaalaman. Dahil dito, iminumungkahi ng parehong pag-aaral ang pagkakaroon ng mas sistematikong pagtuturo na nakatuon sa aktwal na aplikasyon ng gramatika upang epektibong mahasa ang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagsulat.

Talahanayan 5. Paghahambing sa Antas ng Kakayahan sa Gramatika ng Wikang Filipino sa Pagitan ng mga Kolehiyo

Multiple Comparisons						
Dependent Variable: Kabuoan Tukey HSD						
(I) Kolehiyo	(J) Kolehiyo	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	1.800	.761	.058	-.05	3.65
	3	3.000	.761	.001	1.15	4.85
2	1	-1.800	.761	.058	-3.65	.05
	3	1.200	.761	.267	-.65	3.05
3	1	-3.000	.761	.001	-4.85	-1.15
	2	-1.200	.761	.267	-3.05	.65

*, The mean difference is significant at the 0.05 level.

Legend:

Kolehiyo 1 : College of Engineering (COE)

Kolehiyo 2 : College of Home Economics (CHE)

Kolehiyo 3: College of Criminal Justice Education (CCJE)

Batay sa pagsusuri ng mga *mean scores* ng bawat grupo, lumabas na ang *College of Engineering* (COE) ang nakakuha ng pinakamataas na antas ng kakayahan sa gramatikang Filipino. Sinundan ito ng *College of Home Economics* (CHE) sa ikalawang pwesto, habang ang *College of Criminal Justice Education* (CCJE) naman ang nagtala ng pinakamababang marka sa tatlong kolehiyo. Ipinapakita sa Talahanayan 5 ang detalyadong resulta ng *Multiple Comparisons* gamit ang *Tukey HSD post hoc test* upang matukoy kung saang mga partikular na kolehiyo nagmumula ang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kakayahang panggramatika.

Lumitaw sa datos na ang Kolehiyo 1 (COE) ay nagpakita ng makabuluhang mas mataas na antas ng kakayahan kumpara sa Kolehiyo 3 (CCJE), na nagtala ng *Mean Difference* na 3.000 at may *p-value* na .001. Dahil ang halagang ito ay mas mababa sa itinakdang *alpha level* na .05, napatunayan na mayroong malinaw at estatistikong agwat sa pagitan ng kakayahan ng mga mag-aaral na nagsasanay maging guro (COE) kumpara sa mga mag-aaral ng (CCJE) pagdating sa kabuoang pagsusulit sa gramatika.

Sa kabilang banda, bagaman nagpakita ng mas mataas na puntos ang Kolehiyo 1 (COE) laban sa Kolehiyo 2 (CHE), ang nakuhaang *p-value* na .058 ay bahagyang mas mataas sa .05, na nangangahulugang ang pagkakaibang ito ay hindi itinuturing na makabuluhan sa ilalim ng estatistikong pamantayan. Gayundin, wala ring nakitang sapat na pagkakaiba sa pagitan ng Kolehiyo 2 (CHE) at Kolehiyo 3 (CCJE) na nagtala ng *p-value* na .267. Ang mga resultang ito ay nagpapahiwatig na tanging ang paghahambing sa pagitan ng COE at CCJE ang nagpakita ng tunay na pagkakaiba sa antas ng kaalaman, habang ang kakayahan ng mga mag-aaral sa CHE ay nagsisilbing tulay o nasa pagitan lamang ng dalawang nabanggit na kolehiyo.

Ang ganitong kalakaran ay ganap na katugma at pinagtitiyap ng pag-aaral kay Desales (2025), kung saan lumabas din na mas mataas ang antas ng kahusayan ng mga mag-aaral mula sa teknikal at pangkaguruang kurso kumpara sa mga nasa larangan ng kriminolohiya, at tanging sa pagitan lamang ng mga nabanggit na disiplina nakita ang tunay na pagkakaiba. Pinagtitiyap nito na ang kalikasan at nilalaman ng kurso ay may

malaking impluwensya sa pag-unlad ng kasanayang panggramatika, kung saan ang CHE ay nagsisilbing tulay lamang o nasa gitnang antas, at nagpapatunay na kailangan ng mas sistematikong pagtuturo at aplikadong pagsasanay upang mapataas at mapantay ang kasanayan ng mga mag-aaral mula sa iba't ibang kolehiyo.

Ang pag-aaral nina Luciano et al. (2025) ay lubos na sumasang-ayon at katugma ng mga natuklasan sa kasalukuyang pananaliksik. Gumamit din sila ng One-way ANOVA at Tukey Post-Hoc Test upang suriin ang pagkakaiba sa kakayahan sa iba't ibang aspekto ng gramatika—tulad ng morpolohiya, sintaks, at talasalitaan—at lumabas na bagaman nasa antas na “Mahusay” o “Mahusay na Mahusay” ang pangkalahatang kakayahan, mayroong makabuluhang pagkakaiba sa lalim at antas ng kasanayan kapag pinagkumpara ang bawat bahagi. Katulad ng inyong natuklasan na nag-iiba ang kagalingan depende sa larangang sinusuri at tiyak lamang na paghahambing ang nagpapakita ng tunay na agwat, napatunayan din sa kanilang pag-aaral na hindi pantay ang kahusayan: mas matatag ang mga mag-aaral sa ilang bahagi tulad ng palaugnayan o sintaks, samantalang mas nangangailangan ng pagsasanay sa ibang aspeto tulad ng morpolohiya at talasalitaan. Pinagtibay nito ang inyong konklusyon na kahit mataas ang pangkalahatang iskor, nananatiling may pagkakaiba at agwat sa kasanayan, at kinakailangan ang mas sistematiko at nakatuong pagtuturo upang mapunan ang mga kahinaan at mapantay ang antas ng kaalaman sa lahat ng bahagi ng balarilang Filipino.

Ang ilan sa mga naunang pananaliksik ay nagpatunay na ang kalikasan at nilalaman ng kurso ay may malaking impluwensya sa antas ng kasanayang panggramatika. Lumabas na mas mataas at matatag ang kaalaman ng mga mag-aaral mula sa mga larangang teknikal at pangkaguruuan, habang mas mababa naman ang nakuhang iskor ng mga nasa larangan ng kriminolohiya; tanging sa paghahambing lamang ng dalawang nabanggit na grupong ito nakita ang tunay at makabuluhang pagkakaiba, samantalang ang mga kabilang sa ibang disiplina ay laging nasa katamtamang antas at nagsisilbing tulay lamang sa pagitan nila. Bukod dito, napag-alaman din na bagaman maaaring uriin bilang mahusay ang pangkalahatang kakayahan, hindi pantay ang lalim ng kaalaman sa iba't ibang bahagi ng balarila—mas matatag sa ilang aspeto ngunit nangangailangan pa ng pagsasanay sa iba—kaya't binibigyang-diin na kailangan ng mas sistematiko at nakatuong pagtuturo upang mapunan ang mga kahinaan at mapantay ang antas ng kasanayan ng lahat ng mag-aaral.

VII. KONKLUSYON

Ang pag-aaral ay sumaklaw sa mga piling mag-aaral mula sa tatlong magkakaibang disiplina: ang *College of Engineering* (COE), *College of Criminal Justice Education* (CCJE), at *College of Home Economics* (CHE). Ang resulta ay nagpapakita ng mataas at mahusay na pangkalahatang antas ng kakayahang panggramatika, kung saan kapansin-pansin ang kanilang napakahusay na pagganap sa larangan ng morpolohiya at matibay na kasanayan sa sintaks.

Gayunpaman, lumitaw ang isang mahalagang pagkakaiba sa pagitan ng estrukturang malalim (*deep structure*) at estrukturang pang-ibabaw (*surface structure*)—ang dalawang pangunahing konsepto sa ilalim ng Teoryang Transformasyong Generatibo ni Chomsky. Bagaman malinaw at matatag ang kanilang kaalaman sa nakatagong lohika at tuntunin ng wika, gaya ng pinatutunayan ng mataas na marka sa pagbuo at pag-aayos ng mga pangungusap, nagkakaroon sila ng kapansin-pansing kahinaan sa aktwal na pagpapahayag at paggamit ng wika, na makikita sa mas mababang iskor sa wastong paggamit ng mga salita at sa mga dalas ng pagkakamali sa ayos ng pangungusap. Ipinapahiwatig nito na bagaman taglay nila ang kakayahang bumuo ng mga pahayag mula sa isang payak at iisang kahulugan, hindi pa ganap na tumpak at angkop ang kanilang paglapat nito sa iba't ibang anyo at konteksto ng komunikasyon.

Pinatutunayan ng pananaliksik na ito ang kaisipan ni Chomsky na ang wika ay isang sistemang may malalalim na tuntunin na nagiging iba't ibang anyo kapag binibigkas o isinusulat. Ang pagkakaroon ng makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kasanayan sa tatlong aspekto ay nagpapatunay na hindi pantay-pantay ang pagkakalinang ng kakayahang pangwika. Ang mataas na marka sa morpolohiya at sintaks ay nagpapatibay na nauunawaan at nagagamit ng mga mag-aaral ang ugnayan ng malalim at pang-ibabaw na estruktura, ngunit ang mga sistematikong pagkakamali sa pagpili ng tamang salita at ayos ng pangungusap ay nagpapakita na kailangan pa ng mas masusing interbensyon. Layunin nitong masigurong ang kanilang taglay na kaalaman sa gramatika ay ganap na mailapat at maging malinaw, wasto, at angkop na komunikasyon sa loob at labas ng akademikong larangan.

VIII. REKOMENDASYON

Batay sa naging resulta ng pag-aaral, inirerekomenda ng pananaliksik na pagtibayin ang kasalukuyang mataas na antas ng kasanayan sa morpolohiya habang binibigyang-diin ang pangangailangang itaas ang kalidad ng pagkatuto sa wastong paggamit ng mga salita. Upang maisakatuparan ito, mahalagang magdagdag ng estratehiya upang malinang pa ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng pagbuo ng mga *contextualized grammar exercises* at interaktibong modyul na nakatuon sa pragmatika. Ang mga kagamitang ito ay dapat magbigay-tuon sa mga “classic” na kalituhan sa wikang Filipino, gaya ng wastong gamit ng mga

kataga at pang-ugnay, upang masiguro na ang teknikal na kaalaman ng mga mag-aaral ay nailalapat nang wasto sa aktwal na pakikipagtalastasan at akademikong pagsulat.

Kaugnay ng mga natuklasang karaniwang pagkakamali, inirerekomenda ng pananaliksik ang pagsasagawa ng mga *targeted remediation* at *diagnostic workshops* na tututok sa mga aytem na may pinakamataas na dalas ng pagkakamali sa sintaks at morpoponemikong pagbabago. Iminumungkahi na magdagdag ng estratehiya upang malinang pa ang pag-organisa ng mga pangungusap sa pamamagitan ng *sentence combining techniques* at *peer-assisted learning*. Ang mga aktibidad na ito ay magsisilbing tulay upang mawala ang kalituhan sa ugnayan ng simuno at panaguri, na siyang napatunayang isa sa mga pangunahing hamon para sa mga mag-aaral sa antas ng kolehiyo.

Bilang pangkalahatang hakbang, inirerekomenda ng pananaliksik na *i-update* o irebisa ang mga silabus sa Filipino sa antas ng tersyarya upang maging mas balanse ang pagtalakay sa tatlong aspekto ng gramatika, lalo't napatunayang may makabuluhang pagkakaiba sa antas ng kahusayan ng mga mag-aaral sa mga ito. Nararapat na magdagdag ng estratehiya upang malinang pa ang pangkalahatang kasanayan sa pamamagitan ng integrasyon ng teknolohiya at pagsusuri sa mga awtentikong teksto. Para sa mga susunod na mananaliksik, iminumungkahing palawakin ang saklaw ng pag-aaral sa pamamagitan ng pagsusuri sa impluwensya ng unang wika (L1) at paggamit ng mas malaking bilang ng kalahok upang mas mapatunayan ang katatagan ng mga natuklasang ito tungo sa mas mahusay na kalidad ng komunikasyon sa wikang Filipino.

SANGGUNIAN:

- [1] Gleason, (N.D), Depinisyon ng Wika. <https://www.coursehero.com/file/65667531/ang-wikadocx/>
- [2] V. J. P. Dicang and H. B. Molina,(2023). "Mga Hamong Kinakaharap ng mga Mag-aaral sa Paggamit ng Wikang Filipino sa Makrong Kasanayan sa Pagsasalita," Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies, vol. 3, no. 12, pp. 161–175, 2023.
https://www.researchgate.net/publication/376982697_MGA_HAMONG_KINAKAHARAP_NG_MGA_MAG_AARAL_SA_PAGGAMIT_NG_WIKANG_FILIPINO_SA_MAKRONG_KASANAYAN_SA_P_AGSASALITA
- [3] Wornyo, A.A. (2016). Attending to the Grammatical Errors of Students Using Constructive Teaching and Learning Activities. Eric.ed.gov. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1095256>
- [4] Uibu, K., & Liiver, M. (2015). Students' grammar mistakes and effective teaching strategies. Research Gate. International Journal of Teaching and Education https://www.researchgate.net/publication/299356112_Students'_Grammar_Mistakes_and_Effective_Teaching_Strategies
- [5] Aniceto, F.M. (2025). Kakayahan sa Panggramatikang Filipino ng mga Mag-aaral ng mga Piling Pampublikong Paaralan ng Alfonsolista, Ifugao. International Journal of Multidisciplinary Studies. <https://www.ijams-bbp.net/archive/vol-5-issue-12/kakayahan-sa-panggramatikang-filipino-ng-mga-mag-aaral-ng-mga-piling-pampublikong-paaralan-ng-alfonsolista-ifugao>
- [6] Anudin, A.G. (2018). Six years of MTB MLE: Revisiting teachers' language attitude toward the teaching of chavacano. Asian Journal of Multidisciplinary Studies, 1(3), 68-79. https://www.researchgate.net/publication/352366715_Six_years_of_MTB_MLE_Revisiting_Teachers'_Language_Attitude_towards_the_Teaching_of_Chavacano
- [7] Lima, C. G., Godinez, J. G., Monzolin, E. J., Remolta, R. A., Sugala, A. G., & Manigo, R. C. (2023). Pagpapabuti ng Kasanayan sa Wastong Paggamit ng mga Salita Gamit ang Estratehiyang Video-Based. Nursing Hero. <https://www.nursinghero.com/studyfiles/4138635fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR0zRtl4wW2G7eorC7flutT6ZxvqmMHID7ZfxtRka8OBp3vuDya9qwaemAfasVFIWdWdOqguhk3nPtbmIExR8f9TC6fzHfRhFHABnxbLOkkMbLwcEKOCNe72WB9rNWE DPJ7zximGeiYDN>
- [8] Luciano, J. L., Napalcruz, J. T., Jainal, E. A., & Salem, F. R. (2025). Antas ng kakayahang panggramatika ng mga mag-aaral na nagpapakadalubhasa sa wikang Filipino. Reserch Gate. https://www.researchgate.net/publication/399127320_Antas_ng_Kakayahang_Panggramatika_ng_mga_Mag-aaral_na_nagpapakadalubhasa_sa_Wikang_Filipino
- [9] Cuyos, A. N. C., Madidis, E. E., Dela Peña, D. S., & Bula, M. C. D. (2024). Navigating grammatical errors among Filipino tertiary students: Implication for linguistic competence. International Multidisciplinary Journal of Research for Innovation, Sustainability, and Excellence (IMJRIS), 1(8), 62-81. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13265038>
- [10] Agni, J. M. V., Basaca, D. L. R., & Basalo, R. M. (2025). Unlocking Filipino grammar mastery (gradual exposure through structured activities): Pagpapahusay ng kaalaman sa wastong gramatika ng mga mag-aaral sa ika-11 na baitang. EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR), 11(6), 1261-1269. <https://doi.org/10.36713/epra22604>

- [11] Bugaoan, L. D., Calibuso, R. A., Cruz, F. J. C., Domondon, K. A. S. P., Manglicmot, J. A., Nisperos, J. R. & Quiamson, A. J. U. (2024). *Kasanayan sa wastong paggamit ng gramatikang Filipino ng mga mag-aaral ng BSFIL*. [Unpublished Undergraduate Thesis]. Don Mariano Marcos Memorial State University - Mid La Union Campus, City of San Fernando, La Union. Lakasa ti Sirib, DMMMSU Institutional Repository. <https://lakasa.dmmmsu.edu.ph/handle/123456789/587>
- [12] Andalahao, E. L. B., Garan, D. M. E., Fabrigaras, J. A., Regala, R. C., Reyes, J. A. L., Villasis, R. A., Pascua, D. S. L., Bernal, L. C., Carpo, J. C. F. S., Duncil, S. L. S., & Tus, J. (2025). Influence of grammatical ability to write using Filipino language. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*, 36(4), 475-483. <https://doi.org/10.70838/pemj.360410>
- [13] Cabingan, A., Mercado, R. M., Reyes, E., & Serrano, G. (2021). *Kakayahang panggramatika sa Filipino ng mga mag-aaral sa Kolehiyo ng Edukasyong Pangguro*. Proceeding of the BatStateU - IOER 1st World Research Conference Across Disciplines (WRCAD). <https://share.google/HDHoxJaSmepYwQP8t>
- [14] Ahsan, M., Hussain, Z., & Younus, N. (2020). Exploring the Difficulties in Learning English Grammar Rules in Functional English/ESP Classrooms, a Study into the Context of Southern Punjab, Pakistan. *Research Journal of Social Sciences and Economics Review*. <https://ojs.risser.org.pk/index.php/risser/article/view/111>
- [15] Araneta, J. (2017). *Karaniwang Pagkakamali sa Wastong Gamit ng mga Salita: Isang Pagsusuring Pambalarila*. Prezi. <https://prezi.com/yg2du0ru5sht/karaniwang-pagkakamali-sa-wastong-gamit-ngmga-salita-isang/>
- [16] Cagurangan, M. L. M. (2018). Grammatical competence of teacher education students. *Dafun: USL Journal of Student Research*, 1(1). University of Saint Louis Tuguegarao. <https://share.google/peN1GXFrWMLNn94jG>
- [17] Sumalinog, G. G. (2018). Common Grammatical Errors of the High School Students: The Teachers' Perspective. *International Journal of Research Science and Management*, <http://iirsm.com/index.php/iournal-iirsm/article/view/379>
- [18] Alodos, L. B., & Tomas, D. S. (2024). Mga kamalian sa pagsulat ng sanaysay ng mga mag-aaral ng Batsilyer ng Sining sa Filipino. *E-DAWA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 4(2), 227-242. <https://edawa.ispsc.edu.ph/>
- [19] Embornas, C. M. C., Mercurio, P. A., Abuel, M. M., & Paglinawan, J. L. (2024). Visual media exposure on students' grammar competence in Filipino. *Open Access Journal of Education & Language Studies*, 1(1). Juniper Publishers.
- [20] Tubera, F. D., Jr. (2024). Paggalugad sa mga kamalian sa mga sulatin sa Filipino ng mga dayuhang mag-aaral: Isang pagsusuri. *Ignatian International Journal for Multidisciplinary Research*, 2(1). <https://doi.org/10.5281/zenodo.10472615>
- [21] Garil, B. A., Abbas, T. S. C., Limen, M. V. (2024). Analyzing the Demographic-based Grammatical Competence and Its Relationship to Academic Performance in Higher Education Setting. Research Gate. https://www.researchgate.net/publication/382843442_Analyzing_the_DemographIcbased_Grammatical_Competence_and_Its_Relationship_to_Academic_Performance_in_Higher_Education_Setting/citations
- [22] Reymunde, P. Jr. P. (2023). Demystifying the Morphosyntactic Features of the Tagalog and English Languages: A Contrastive Analysis. Research Gate. https://www.researchgate.net/publication/376382793_Demystifying_the_Morphosyntactic_Features_of_the_Tagalog_and_English_Languages_A_Contrastive_Analysis
- [23] Esgrina, F. Jr. O. (2024). COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FILIPINO ENGLISH LANGUAGE TEACHERS: BASIS FOR A DEVELOPMENT PROGRAM. Research Gate. https://www.researchgate.net/publication/382809726_COMMUNICATIVE_COMPETENCE_OF_FILIPINO_ENGLISH_LANGUAGE_TEACHERS_BASIS_FOR_A_DEVELOPMENT_PROGRAM
- [24] Imperial, J.M., at Ong, E. (2021). Application of Lexical Features Towards Improvement of Filipino Readability Identification of Children's Literature. arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2101.10537>
- [25] Dimaculangan, M., at Sarmiento, M. (2025). A Corpus-based Review of Philippine English Grammatical Constructions in ESL Master's Theses from 2019-2025. Research Gate. https://www.researchgate.net/publication/395490710_A_Corpus_based_Review_of_Philippine_English_Grammatical_Constructions_in_ESL_Master%27s_Theses_from_2019-2025
- [26] Desales, M. (2025). Assessing grammatical competence of first-year college students in a Philippine university: Basis for instructional intervention. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 9(6), 4431-4439. <https://rsisinternational.org/journals/ijriss/Digital-Library/volume-9-issue-6/4431-4439.pdf>
- [27] Chomsky, (1965). "Aspects of the Theory of Syntax". scribd.

- <https://www.scribd.com/document/543469281/Aspects-of-the-Theory-of-Syntax-by-NoamChomsky#:~:text=The%20researcher%20thus%20seeks%20to,I%2Dlanguage%20but%20if%20p>
- [28] Keiler, A. (1969). Surface structure and deep structure in Latin syntax (Studies in Language and Language Behavior Progress Report No. VIII; ERIC Document No. ED028682). University of Michigan, Center for Research on Language and Language Behavior.
<https://eric.ed.gov/?id=ED028682&pdf=true>
- [29] Etikan, I., Musa, S. A., & Alkassim, R. S. (2016). Comparison of Convenience Sampling and Purposive Sampling. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7932468/>
- [30] Scribbr. (2024). Central Limit Theorem | Formula, Definition & Examples. <https://www.scribbr.com/statistics/central-limit-theorem/>
- [31] Statistics How To. (n.d.). Finite Population Correction Factor: Formula, Examples. <https://www.statisticshowto.com/finite-population-correction-factor/>
- [32] Reyes, N.M. (2005). Mga Kamalian sa Pagsusulat ng Komposisyon at kaalamang Pambalarila ng mga Mag-aaral ng Regional Science High School for Region IX: Isang Korelasyon na Pag-aaral [Unpublished Master's Thesis]. pp. 134-136. Western Mindanao State University.
- [33] Arca, K. (2025). Kakayahan sa Panggramatikang Filipino ng mga Mag-aaral ng STEM 11. Studocu. <https://share.google/UeqkgpreDKoUoMeij>
- [34] J. M. Villaruz, and R. C. Palma, "Metacognitive Awareness of Writing Strategies, Oral Proficiency, and Writing Instructions: A Structural Equation Model of Academic Writing Skills in Filipino Language," Asian Journal of Advanced Research and Reports, 18(7), 114–134, 2024. <https://doi.org/10.9734/ajarr/2024/v18i7690>
- [35] Ranque, K. M. I., Liwanan, R. B., Nieva, L. J. D. S., & Bernal, A. II S. (2024). Students' Proficiency in Using Filipino Language in Academic Communication. International Journal of Innovative Research in Multidisciplinary Education, 3(3). <https://doi.org/10.58806/ijirme.2024.v3i3n08>
- [36] Marquez, C. A. V., Labios, K. J. R., & Magadia, I. J. M. (2025). Pagsusuri ng kakayahang lingguwistiko sa mga akademikong sulatin. Ignatian International Journal for Multidisciplinary Research, 3(11), 1007–1014. https://icceph.com/wp-content/uploads/2025/12/KAKAYAHANG_LINGGUWISTIKO.pdf
- [37] Dela Peña, D. (2024). Mga kamaliang gramatikal sa Wikang Filipino ng mga mag-aaral sa edukasyon. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/383074407_Navigating_Grammatical_Errors_Among_Filipino_Tertiary_Students
- [38] Cruz, E., & Ramos, D. (2025). Kasanayan sa sintaks at balarila ng mga mag-aaral sa edukasyon. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/389688496_Pre-Service_Teachers'_Errors_in_Technical_Writing_Implications_for_English_Language_Teaching_in_the_Philippines
https://www.researchgate.net/publication/377384512_Visual_Media_Exposure_on_Students'_Grammar_Competence_in_Filipino
- [39] Bolaton, J. L. S., & Cerna, C. B. (2025). Pagtukoy sa kamalian ng paggamit ng pandiwa sa isinulat na tekstong deskriptibo ng mga piling mag-aaral ng medyor sa Filipino: Isang pagsusuri. EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR), 11(1), 485-502. <https://doi.org/10.36713/epra19795>
- [40] L. Alelodos, and D. Tomas, "Mga Kamalian sa Pagsulat ng Sanaysay ng mga Mag-aaral ng Batsilyer ng Sining sa Filipino," Deleted Journal, 4(2), 227–247, 2024. <https://doi.org/10.56901/mrbo1681>
- [41] Israel, L. S. & Villanueva, D. C. (2026). Estratehiya ng mga Guro at Kakayahang Panggramatika ng mga Mag-aaral sa Filipino 10. International Journal for Multidisciplinary Research, 8(3). <https://www.ijfmr.com/papers/2026/3/77997.pdf>
- [42] Pizarro, M. & Guevara, J. (2023). Antas ng Kahusayan sa Balarilang Filipino ng mga Mag aaral sa Kolehiyo: Batayan sa Interbensyong Pampagtuturo. Pantao International Journal. <https://pantaointernationaljournal.com/2025/11/29/publication-604-level-of-proficiency-in-the-use-of-correct-grammar-among-students-antas-ng-kahusayan-sa-paggamit-ng-wastong-balarila-ng-mga-mag-aaral/>
- [43] Lachica, A. & Huerta, B. (2023). Impluwensya ng Kakayahang Panggramatika sa Pagsulat ng Akademikong Papel sa Wikang Filipino. Scimatic Journal. <https://scimatic.org/storage/journals/11/pdfs/5045.pdf>